

اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی ایران

منیره تحویلدارزاده^۱، محمد نعمتی^{۲*}

۱. مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی، پژوهشکده مدیریت سلامت و ارتقای ایمنی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
۲. دانشجوی دکترای عمومی دندان پزشکی، دانشکده دندان پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران * نویسنده مسئول

چکیده

مقدمه: با توجه به رواج روز افزون استفاده از اینترنت در جامعه به ویژه در میان دانشجویان و تأثیرات استفاده از اینترنت لازم است پدیده اعتیاد به اینترنت بررسی شود. اعتیاد به اینترنت ممکن است آسیب هایی همچون: استرس، اضطراب، فشار عصبی و روانی و کم خوابی داشته باشد. از این رو هدف این مطالعه بررسی اعتیاد به اینترنت در میان دانشجویان علوم پزشکی است.

روش پژوهش: این پژوهش مطالعه مروری می باشد. برای جمع آوری اطلاعات از بانک های اطلاعاتی ایران داک، گرفت. در این مطالعه ۱۸ مقاله مرتبط با عنوان بازیابی گردید که از میان آنها ۳ مقاله به علت کیفیت پایین در معیارهای استورب از مطالعه کنار گذاشته شدند. در نهایت ۱۵ مقاله مورد بررسی گردیدند.

یافته ها: اعتیاد به اینترنت در میان دانشجویان علوم پزشکی کشور در دهه های اخیر رشد یافته است. نتایج نشان می دهد اعتیاد به اینترنت در بین دانشجویان پسر بیشتر از دختران و در میان دانشجویان مجرد بیشتر از دانشجویان متأهل می باشد. اعتیاد به اینترنت با افسردگی، اضطراب و استرس رابطه معنادار دارد.

نتیجه گیری: با توجه به تأثیر اعتیاد به اینترنت بر سلامت روحی و روانی دانشجویان انتظار می رود مسئولین با کارشناسی مناسب در پرکردن اوقات فراغت دانشجویان، آموزش استفاده صحیح از اینترنت، فرهنگ سازی و آگاهی دانشجویان گامی بزرگ در رفع این معضل بزرگ بردارند.

واژگان کلیدی: اعتیاد به اینترنت، دانشجویان، علوم پزشکی

مقدمه :

زندگی انسان همواره رو به پیشرفت است و نقش فن آوری و استفاده از اینترنت در آن روز به روز پر رنگ تر می شود. در سال های گذشته استفاده از اینترنت و فضای مجازی به بخش جدا نشدنی زندگی مردم جهان تبدیل شده است و مردم ایران نیز از این قاعده مستثنی نیستند. اعتیاد به اینترنت در جمع جوانان نه تنها در ایران بلکه یکی از معضلات مهم کشور های جهان به شمار می رود.

اعتیاد به اینترنت را برای نخستین بار ایوان کیدبرگ^۱ از دانشگاه کلمبیا در سال ۱۹۹۵ به عنوان یک اختلال رفتاری مطرح کرد. به نظر هلمز^۲، استفاده کمتر از ۱۹ ساعت در هفته از اینترنت طبیعی است اما یانگ^۳، کسی را که به مدت ۳۸ ساعت در هفته و یا ۸ ساعت در روز از اینترنت استفاده می کند، معتاد تلقی می کند.

دسترسی راحت به اینترنت تا حدودی سادگی کار با آن و دسترسی به حجم انبوه داده ها و اطلاعات باعث استقبال مردم از اینترنت شد. اما برخی افراد از پیامدهای ناگوار آن بی اطلاع هستند و مفهوم اعتیاد را در وابستگی به مواد مخدر و امثال آن می دانند در حالی که به گزارش عصرایران به نقل از روزنامه القدس العربی چاپ لندن، نتایج جدیدترین تحقیق جهانی منتشر شده نشان می دهد ۶ درصد کاربران اینترنت در جهان با اعتیاد اینترنتی روبه رو هستند.

سلامت عمومی کاربران معتاد به اینترنت نسبت به کاربران عادی در معرض خطر بیشتری است. بین سلامت عمومی کاربران وابسته به اینترنت و افزایش کار با آن رابطه معناداری مشاهده شد. میانگین اختلال در کارکرد های اجتماعی، اضطراب و افسردگی در افراد معتاد بیشتر است. (پیرزاده، آسیه. (۱۳۹۰). ارتباط سلامت عمومی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. مجله تحقیقات علوم پزشکی زاهدان (طبییب شرق)، zahedan journal of research in medica sciences، ۱۳(۱۰)، (ویژه نامه)، ۶۳-۶۳ (SID).

در این مطالعه سعی کرده ایم تا اعتیاد به اینترنت در دانشجویان علوم پزشکی را مطالعه کنیم تا با پیشگیری از آن زمینه برای رفع آن فراهم شود.

روش پژوهش:

این پژوهش مطالعه مروری است. برای جمع آوری اطلاعات از روش اسنادی استفاده شد. برای جمع آوری اطلاعات با استفاده از بانک های اطلاعاتی ایران داک، ایران گنج، PubMed، SID، Magiran در مقالات مجلات معتبر علمی با کلمات کلیدی: اعتیاد به اینترنت، دانشجویان، علوم پزشکی و معادل انگلیسی آنها از سال ۱۳۹۰ تا تاریخ ۱۴۰۳/۵/۲۰ جستجو انجام گرفت. در این مطالعه ۱۸ مقاله کامل مرتبط با عنوان پژوهش انتخاب شد. از میان آنها ۳

۱- Ivan Kidbgrk

۲ - Holmes

۳- Yang

مقاله به علت کیفیت پایین در معیارهای استورب (STROBE)^۴ از مطالعه کنار گذاشته شدند. در نهایت ۱۵ مقاله مورد بررسی قرار گرفت و اطلاعات آن وارد یافته های پژوهش شد.

یافته ها:

در جدول ۱ نتایج مطالعات مربوط به اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی ایران ارائه شده است.

جدول ۱: اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی ایران

ردیف	نویسنده	عنوان	دانشگاه یا شهر	تعداد نمونه	نوع مطالعه	وجود ارتباط معنی دار	مهم ترین نتایج
۱	اسیری و همکاران (۲۰۱۳)	اعتیاد به اینترنت و عوامل پیش بینی کننده آن در دانشجویان علوم پزشکی گیلان	دانشگاه علوم پزشکی گیلان	۵۸۳ دانشجوی	مقطعی	سن ($P < ۰.۰۰۱$)، جنسیت ($P < ۰.۰۰۱$)، وضعیت تأهل ($P < ۰.۰۰۱$)، رشته ($P = ۰.۰۱۶$)، معدل ($P = ۰.۰۱۷$)، ($P = ۰.۰۰۹$) و محل سکونت دانشجوی ($P = ۰.۰۱۴$) و ترم تحصیلی ارتباط معنی داری مشاهده شد.	حدود ۵.۷ درصد از دانشجویان به طور متوسط به اینترنت وابسته بودند و ۴۴.۱ درصد در معرض خطر اعتیاد به اینترنت بودند.
۲	یاری و همکاران (۱۳۹۴)	بررسی میزان شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان علوم پزشکی قزوین	دانشگاه علوم پزشکی قزوین	۱۹۰ دانشجوی	توصیفی، مقطعی	تحصیلات مادر ۷۰٪، تحصیلات پدر ۳۰٪، نوع سکونت ۱۰٪، سال ورود به دانشگاه ۵٪، رشته تحصیلی ۳۰٪، جنس ۲۰٪ و سن ۵٪ با اعتیاد به اینترنت ارتباط داشت.	در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین سندرم اعتیاد به اینترنت بیشترین وابستگی را با تحصیلات مادر و کمترین وابستگی را با سن دارا می باشد.
۳	فرهادی نیا و همکاران (۱۳۹۴)	بررسی ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و سلامت عمومی دانشجویان علوم پزشکی لرستان	دانشگاه علوم پزشکی لرستان	۲۴۰ دانشجوی	توصیفی و از نظر نوع بررسی همبستگی	بین نمرات اعتیاد به اینترنت با نمرات سلامت عمومی و مولفه های آن با (ضریب همبستگی $r = -۰.۴۷۱$) در سطح ($P > ۰.۰۱$) ارتباط معناداری وجود دارد.	-
۴	کیانی و همکاران (۱۳۹۲)	بررسی وضعیت اعتیاد به اینترنت و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان پرستاری دانشگاه های علوم پزشکی تهران	دانشگاه های علوم پزشکی تهران	۳۳۰ دانشجوی	مقطعی	بین اعتیاد به اینترنت با متغیرهای جمعیت شناختی از جمله: جنسیت، وضعیت کامپیوتر شخصی، سایت های علمی، وبلاگ شخصی، وب سایت شخصی، گفتگوی اینترنتی (چت)، گوش دادن به موسیقی، وب گردی، دوست یابی، بازی های اینترنتی، کار با وبلاگ، مدت زمان استفاده از اینترنت در روز به	یافته های مطالعه نشان داد حدود یک پنجم (۱۷/۷ درصد) دانشجویان پرستاری در این مطالعه به اینترنت اعتیاد داشته اند.

^۱ - Strengthening the Reporting of Observational Studies in Epidemiology

						ساعت، مدت زمان استفاده از اینترنت در هفته به ساعت رابطه ای آماری معنی داری مشاهده شد ($p < 0/001$).	
۵	احمد وهابی و همکاران (۱۳۹۴)	بررسی میزان اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان	دانشگاه علوم پزشکی کردستان	۳۸۴ دانشجوی	توصیفی، تحلیلی	بین میزان وابستگی به اینترنت و جنس ($p = 0/002$)، وضعیت تاهل ($p = 0/04$)، محل سکونت فعلی دانشجو ($p = 0/02$) و داشتن کامپیوتر شخصی ($p = 0/03$) رابطه آماری معنی دار بود.	دارای (۴/۴) وابستگی شدید به اینترنت بودند.
۶	ابوالحسنی و همکاران (۱۳۹۶)	ارتباط اعتیاد به اینترنت با سلامت عمومی در دانشجویان بستاری دانشگاه علوم پزشکی شاهرود	دانشگاه علوم پزشکی شاهرود	۱۸۷ دانشجوی	مقطعی	بین سلامت عمومی و اعتیاد به اینترنت از نظر آماری ارتباط معناداری مشاهده شد ($p < 0/001$)	میانگین و انحراف معیار ساعات استفاده از شبکه های اجتماعی در روز $2/65 \pm 1/14$ ساعت بود.
۷	آهنگرزاده رضایی و همکاران (۱۳۹۴)	بررسی اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه	دانشگاه علوم پزشکی ارومیه	۶۰۰ دانشجوی	توصیفی، مقطعی	سن، جنس، شغل، سطح تحصیلات	میانگین اعتیاد به اینترنت در دانشجویان پسر $25/3382$ و دانشجویان دختر $18/2668$ بود.
۸	وحیدی فر و همکاران (۱۳۹۲)	بررسی میزان اعتیاد به اینترنت در بین دانشجویان دانشکده های پرستاری، پزشکی و دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی	دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی	۸۷ دانشجوی	توصیفی، تحلیلی	-	20.7% دانشجویان رفتار اعتیاد اینترنتی داشتند که 12.1% دانشجویان پسر و 8.6% دانشجویان دختر اعتیاد اینترنتی داشتند.
۹	دادی پور و همکاران (۱۳۹۳)	بررسی اعتیاد به اینترنت و عوامل موثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان	دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان	۵۰۰ دانشجوی	توصیفی تحلیلی از نوع مقطعی	جنسیت ($p = 0/003$)، رشته تحصیلی ($p = 0/002$)، وضعیت تاهل ($p < 0/001$)، سن ($p < 0/001$)، مقطع تحصیلی ($p < 0/001$) و استفاده از اینترنت ($p = 0/005$) با اعتیاد به اینترنت ارتباط معنی داری مشاهده شد.	۲۲۶ نفر به عنوان کاربر در معرض خطر (۲۰۵ نفر) به عنوان کاربر عادی و (۹ نفر) دیگر به عنوان کاربر معتاد
۱۰	بهزاد یوسفی و همکاران (۱۳۹۵)	بررسی اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز	دانشگاه علوم پزشکی تبریز	۸۸ دانشجوی	توصیفی	رابطه معناداری میان جنسیت و اعتیاد به اینترنت مشاهده گردید ($p < 0/001$)	-

۱۱	صادق یوسفی و همکاران (۱۴۰۰)	بررسی همبستگی اعتیاد به اینترنت و سلامت عمومی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم	دانشگاه علوم پزشکی قم	۳۲۱ دانشجوی	توصیفی	ضریب همبستگی پیرسون بین مقیاسها و سلامت عمومی با اعتیاد به اینترنت، ارتباط معناداری در سطح معناداری ۰/۰۵ نشان دادند.	۷۹/۸ درصد دانشجویان، کاربران عادی و ۲۰/۲ درصد دانشجویان معتاد به اینترنت بودند.
۱۲	جواد یوسفی و همکاران (۲۰۲۰)	بررسی اعتیاد به اینترنت و اثرات آن بر سلامت روان	دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه	۴۴۷ دانشجوی	توصیفی، تحلیلی	اعتیاد به اینترنت با افسردگی و سلامت روان همبستگی مثبت دارد که نشان دهنده رابطه منفی است ($P < ۰/۰۰۱$)	میانگین نمره کل دانشجویان دارای اعتیاد به اینترنت و سلامت روان به ترتیب $۰/۸۸ \pm$ و $۳/۸۱ \pm$ و $۰/۳۳ \pm$ بود. $۲/۵۶$
۱۳	صحراپیان و همکاران (۱۴۰۲)	بررسی اعتیاد به اینترنت در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در دوران همه گیری کووید-۱۹	دانشگاه علوم پزشکی شیراز	۲۱۰ دانشجوی	مقطعی	-	۳۸/۸ درصد از دانشجویان بیش از شش ساعت در روز از اینترنت استفاده می کردند. همچنین ۵۶/۷ درصد از آنها اعتیاد خفیف و ۹/۱ درصد اعتیاد شدید به اینترنت داشتند

با توجه به مطالعه انجام شده در دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سال ۱۳۹۱، بین نمره اعتیاد به اینترنت و سطح نظم و انضباط، وضعیت شغلی والدین و سطح تحصیلات و محل اقامت دانشجویان رابطه معنی داری مشاهده نشد (۱).

در بررسی میزان شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین (۱۳۹۲)، بیشتر افراد در رده سنی ۱۸ تا ۲۵ سال، زن ۶۰/۵٪، رشته پزشکی ۱۵٪، غیر بومی ۵۵٪ بوده و تحصیلات والدین آنها نیز بیشتر در حد دیپلم و پایین تر بود (۲).

در پژوهش دیگری دانشجویان (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا) دانشگاه علوم پزشکی لرستان مورد مطالعه قرار گرفتند (۳).

مطالعه ای با هدف تعیین وضعیت اعتیاد به اینترنت و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۹۲ انجام شد (۴).

برای بررسی میزان اعتیاد به اینترنت از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان در در نیمسال اول تحصیلی ۱۳۹۳-۹۴ مطالعه ای تحقق یافت. ابزار گردآوری داده ها، پرسش نامه ای دو بخشی بود. بخش اول شامل سئوالات زمینه ای و بخش دوم سئوالات اصلی بر گرفته از پرسش نامه استاندارد یانگ به منظور تعیین میزان اعتیاد به اینترنت بود. ۹۵/۱٪ دانشجویان

پرسش نامه ها را پر کرده و تحویل دادند. نتایج مطالعه نشان داد که ۱۷ نفر (۴/۷٪) هیچگونه وابستگی ای به اینترنت ندارند. ۲۳۸ نفر (۶۵/۲٪) وابستگی خفیف و ۹۴ نفر (۲۵/۸٪) وابستگی متوسط به اینترنت دارند (۵).

در بررسی اعتیاد به اینترنت در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، میانگین و انحراف معیار سنی دانشجویان شرکت کننده در این مطالعه $21/63 \pm 3/25$ سال بود. ۵۲/۴ درصد دانشجویان دختر و ۸۹/۸ درصد مجرد بودند (۶).

مطالعه ای در دانشگاه علوم پزشکی ارومیه در سال ۱۳۹۱-۱۳۹۰ با هدف تعیین میزان اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه انجام گرفت. دانشجویان از سالن کامپیوترهای موجود در دانشگاه برای برقراری ارتباط با اینترنت استفاده می کردند. این افراد به مدت یک ماه با روش تصادفی سهمیه ای انتخاب شدند، ابزار گردآوری داده ها پرسش نامه ای بود که در دو بخش تنظیم گردیده بود. بخش اول اطلاعات جمعیت شناسی شامل سن، جنس، شغل، سطح تحصیلات و نیز سؤالاتی در مورد ساعات استفاده از اینترنت در طول هفته، زمان استفاده و دلیل استفاده از اینترنت و بخش دوم «آزمون اعتیاد به اینترنت» یانگ بود. میانگین استفاده از اینترنت بر اساس «آزمون اعتیاد به اینترنت» یانگ در کل دانشجویان مورد مطالعه در دانشگاه علوم پزشکی ارومیه $20/1267$ بود که در حد معمولی و قابل قبول قرار داشت. میانگین استفاده از اینترنت بر اساس «آزمون اعتیاد به اینترنت» یانگ در دانشجویان پرستاری $18/5946$ (معمولی)، مامایی $29/5833$ (اعتیاد خفیف)، پزشکی $17/2906$ (معمولی)، دندانپزشکی $14/8056$ (معمولی)، بهداشت $20/2246$ (خفیف)، پیراپزشکی $42/1818$ (اعتیاد خفیف) و فوریت های پزشکی $28/2174$ (اعتیاد خفیف) بود (۷).

در پژوهش انجام یافته در بین دانشجویان دانشکده های پرستاری، پزشکی و دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی در سال ۱۳۹۲ برای سنجش میزان اعتیاد به اینترنت، ابزار گردآوری داده ها، پرسش نامه بوده که شامل اطلاعات دموگرافیک، دلایل استفاده از اینترنت، آزمون اعتیاد اینترنتی یانگ بود پس از تکمیل پرسش نامه توسط دانشجویان، داده ها با نرم افزار SPSS به کمک آزمون کای دو، آزمون t مستقل و ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شد. بر اساس نمرات محاسبه شده، دانشجویان از نظر استفاده از اینترنت در سه دسته نرمال (۲۰-۴۹)، اعتیاد خفیف (۵۰-۷۹) و اعتیاد شدید (۸۰-۱۰۰) قرار گرفتند. در این مطالعه در بین ۸۷ دانشجو، ۳۳ نفر پسر و ۵۴ نفر دختر بودند. میانگین استفاده روزانه از اینترنت در بین آنان 4.5 ± 4 ساعت بود (۸).

طبق مطالعه انجام یافته در دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان برای بررسی اعتیاد به اینترنت و عوامل موثر بر آن در بین دانشجویان، ۳۳۴ نفر (۶۶/۷٪) زن، ۱۶۶ نفر (۳۳/۱٪) مرد بودند. ۴۰۹ نفر (۸۱/۶٪) مجرد و ۹۱ نفر (۲۱/۸٪) متأهل بودند. بین محل سکونت و اعتیاد به اینترنت رابطه آماری معنی داری مشاهده نشد (۹).

در سال ۱۳۹۵ تحقیقی با عنوان بررسی اعتیاد به اینترنت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز صورت گرفت. در این تحقیق ۵۶/۸۲٪ زن (۵۰ نفر) و ۴۳/۱۸٪ مرد (۳۸ نفر) بودند که از این بین ۴/۵٪ متأهل و ۹۵/۵٪ مجرد بودند (۱۰).

پژوهش از دانشجویان ساکن خوابگاه علوم پزشکی قم (۱۴۰ نفر آقا و ۱۸۱ نفر خانم) در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ در دانشگاه علوم پزشکی قم برای بررسی همبستگی اعتیاد به اینترنت و سلامت عمومی در دانشجویان انجام یافت. با در نظر گرفتن نمره کسب شده از پرسش نامه سلامت عمومی، ۱۳/۱ درصد دانشجویان دچار اختلال خفیف بودند و ۶۶ درصد اختلال متوسط و ۲۰/۹ درصد اختلال شدید داشتند. در آنالیز رگرسیون خطی، تنها متغیر مدت زمان اتصال به اینترنت در شرایط یکسان از نظر سایر متغیرها توانسته است نمره سلامت عمومی را پیشبینی کند (۱۱).

در سال ۱۳۹۷، (۲۳۲ دختر و ۲۱۵ پسر) دانشجوی ترم اول و دوم دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه برای بررسی اعتیاد به اینترنت و اثرات آن بر سلامت روان انتخاب شدند (۱۲).

طبق بررسی انجام یافته برای بررسی اعتیاد به اینترنت در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در دوران همه گیری کووید-۱۹، ۵۹/۲ درصد مونث و ۴۷/۱ درصد مذکر بودند (۱۳).

در ایران بیشتر افراد معتاد به اینترنت از سایت های علمی، وبلاگ شخصی، وب سایت شخصی، گفتگوی اینترنتی (چت)، گوش دادن به موسیقی، وب گردی، دوست یابی، بازی های اینترنتی، کار با وبلاگ، شبکه های اجتماعی مانند: تلگرام، واتساب، فیس بوک و از همه مهم تر اینستاگرام استفاده می کنند (۴، ۶، ۱۰).

بحث و نتیجه گیری:

طبق آمارهایی که از اتحادیه بین المللی ارتباطات در جهان در ژوئن ۲۰۱۸ به دست آمده، ۵۵/۵٪ از جمعیت جهان به اینترنت دسترسی دارند. در سال ۲۰۱۵ اتحادیه بین المللی مخابرات تخمین زد که تا پایان این سال تقریباً ۳/۲ میلیون نفر به اینترنت دسترسی خواهند داشت. این آمارها در مورد ایران مقداری متفاوت است. اینترنت در سال ۱۳۷۳ به ایران وارد شد و پس از آن آمار و ارقام کاربران همه ساله رو به رشد بوده است.

یکی از رویکردهایی که در رابطه با اینترنت مطرح است این است که اینترنت را به منزله ی عمل آسیب زا، بیان نموده است، در این رویکرد، نه وجه ابزاری اینترنت مد نظر است و نه اینترنت به منزله فراهم آورنده عظیم محتوای نامناسب، بلکه خود تعامل با اینترنت به عنوان آسیب تلقی می شود. اینترنت صرف نظر از این که چه محتوایی داشته باشد، یکی از علل انزوا، پوک شدن دموکراسی، سطحی شدن دانش و ده ها آسیب دیگر شمرده می شود (۴).

امروزه با رشد و پیشرفت تکنولوژی دانشجویان برای دستیابی به پاسخ سؤالات، منابع درسی، انجام تکالیف و موارد مشابه ناگزیر هستند از اینترنت استفاده کنند و این سبب مراجعه پی درپی آنها به اینترنت می شود. طبق تحقیق انجام یافته علی صحرائیان و معین پیروزخواه (۱۴۰۲) در دانشگاه علوم پزشکی شیراز در دوران کرونا، همراهی معناداری میان اعتیاد به اینترنت و بیشترین علت رجوع به آن وجود داشت.

در دهه‌ی اخیر با پررنگ شدن فضای مجازی و استفاده از آن به خصوص در میان جوانان و وارد شدن گوشی های همراه لمسی و هوشمند و قابلیت اتصال آنها به اینترنت در هر زمان و مکان و رونق گرفتن آنها از سال ۲۰۱۵ به بعد سبب بالارفتن آمار تعداد کاربران اینترنت در ایران شد که یکی از دلایل افزایش اعتیاد به اینترنت در ایران در یک دهه گذشته به شمار می آید.

با شیوع بیماری کووید-۱۹ و همه گیری آن، غیر حضوری شدن و برگزاری مدارس و دانشگاه ها به صورت آنلاین و حتی دورکار شدن بعضی ادارات سبب استفاده از اینترنت بیش از پیش شد که یکی دیگر از دلایل افزایش اعتیاد به اینترنت در یک دهه اخیر محسوب می شود.

تحقیقات و پژوهش های انجام شده در دانشگاه های علوم پزشکی کشور نشان می دهند اعتیاد به اینترنت در بین دانشجویان پسر بیشتر از دختران و در میان دانشجویان مجرد بیشتر از دانشجویان متأهل می باشد و رابطه معناداری میان جنسیت و وضعیت تاهل دانشجویان با اعتیاد به اینترنت مشاهده می شود (۱۰،۹،۸،۷،۱).

مطالعات تحقق یافته نشان می دهد اعتیاد به اینترنت می تواند آسیب هایی همچون: استرس، اضطراب، خیال پردازی بیش از حد، حرکات غیر ارادی انگشتان دست، عدم کنترل رفتار مانند عصبانیت و پرخاشگری، کاهش فعالیت اجتماعی و گوشه گیری و مواردی مشابه با آنها بر سلامت روحی و روانی، جسمی و سلامت عمومی فرد داشته باشد (۱۲،۱۱،۱۰،۶).

اعتیاد به اینترنت در میان دانشجویان علوم پزشکی کشور در دهه های اخیر رشد یافته است. لزوم فرهنگ سازی مناسب در سطوح دانشگاهی، مدارس و خانواده ها برای استفاده مناسب و مؤثر از اینترنت امری ضروری به نظر می رسد. انتظار می رود مسئولین با کارشناسی مناسب در پر کردن اوقات فراغت دانشجویان، آموزش استفاده صحیح از اینترنت، آگاهی دانشجویان گامی بزرگ در رفع این معضل بزرگ بردارند.

منابع:

۱. Asiri S, Fallahi F, Ghanbari A, Kazemnejad-Leili E. Internet addiction and its predictors in guilan medical sciences students, ۲۰۱۲. Nurs Midwifery Stud. ۲۰۱۳ Jun;۲(۲):۲۳۴-۹. doi: ۱۰,۵۸۱۲/nms.۱۱۶۲۶. Epub ۲۰۱۳ Jun ۲۷. PMID: ۲۵۴۱۴۸۶۴; PMCID: PMC۴۲۲۸۵۴۶.

۲. یاری، سعید، فلاح اسدی، آیدا، قربی، محمد، نورمحمدی، محمد. (۱۳۹۴). بررسی میزان شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال ۱۳۹۲. همایش سراسری بهداشت و ایمنی کار. <https://sid.ir/paper/۸۹۴۶۳۹/fa> SID.

۳. فرهادی نیا، مسعود، ملک شاهی، فریده، جلیوند، مانیا، فروغی، سعید، رضایی، سیمین. (۱۳۹۴). بررسی ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و سلامت عمومی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی لرستان در سال ۱۳۹۲. یافته، ۱۷(۴) (پیاپی ۶۶)، ۶۲-۷۴. SID. <https://sid.ir/paper/۸۰۲۰۱/fa>

۴. کیانی، تیام، فلاحي خشکناپ، مسعود، دالوندی، اصغر، حسینی، محمدعلی، نوروزی، کیان. (۱۳۹۲). بررسی وضعیت اعتیاد به اینترنت و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان پرستاری دانشگاههای علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۹۲. دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، دانشکده توانبخشی.

URL: <https://ganj.irandoc.ac.ir/viewer/c۱۷۴۳a۴۲e۸۲a۶d۲۴۴۶d۰۲۴۱۱۹c۶۸۸۰۶۴?sample=۱>

۵. وهابی، احمد، وهابی، بشری، رجبی، ناهید، تیغوری، سمیره، احمدیان، میهن (۱۳۹۴). بررسی میزان اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان و برخی عوامل مرتبط با آن در سال ۱۳۹۳، Journal of Medical Education Development، ۸(۱۹)، ۹۹-۱۱۰. Magiran.com/p۱۴۴۸۸۴۷

۶. ابوالحسنی، موسی، مهرآور، فاطمه، افتخاری، نگین، طالبی، میترا، صائمی، محسن، کریمی، عدنان، شمسی زاده، مرتضی (۱۳۹۶). ارتباط اعتیاد به اینترنت با سلامت عمومی در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شاهرود در سال ۱۳۹۴: یک گزارش کوتاه، مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، ۱۶(۳)، ۲۷۵-۲۸۲. Magiran.com/p۱۷۰۸۳۱۴

۷. آهنگرزاده رضایی، سهیلا، مرادی، یاسر، (۱۳۹۴). بررسی اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه در سال ۱۳۹۱-۱۳۹۰، نشریه پرستاری و مامایی ارومیه، ۱۳(۵)، ۴۳۴-۴۳۹. Magiran.com/p۱۴۳۴۰۹۵

۸. وحیدی فر، حمزه، نبوی زاده، هادی، اردبیلی فرد، محبوبه، (۱۳۹۲). بررسی میزان اعتیاد به اینترنت در بین دانشجویان دانشکده های پرستاری، پزشکی و دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی در سال ۱۳۹۲، نشریه دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، ۵(۴)، ۱۰۸۱. Magiran.com/p۱۲۶۰۰۷۶

۹. دادی پور، سکینه، زارع، فاطمه، عبدالرضایی زرنندی، فائزه، قنبرنژاد، امین، حسن زاده، رمضان، صفری مراد آبادی، علی، (۱۳۹۳). بررسی اعتیاد به اینترنت و عوامل موثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، مجله تحقیقات نظام سلامت، ۱۰(۳)، ۴۶۹. Magiran.com/p۱۳۶۵۴۶۵

۱۰. یوسفی، بهزاد، برادران، حنا، غلامی میلانی، آیلار، (۱۳۹۵). بررسی اعتیاد به اینترنت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۱۳۹۵، صفحات ۴۶ الی ۵۱. نشریه علمی-پژوهشی دبیر، ۶۸ صفحه-۵۰۰ نسخه.

۱۱. یوسفی، صادق، محسنی، مرضیه، بیدرفش، اعظم، شوقی، حامد، و شفیعی، سیدعلی. (۱۴۰۰). بررسی همبستگی اعتیاد به اینترنت و سلامت عمومی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۳۹۷. مجله دانشگاه علوم پزشکی قم، ۱۵(۱۱)، ۷۲۴-۷۳۳. [SID. https://sid.ir/paper/۱۰۱۲۵۶۳/fa](https://sid.ir/paper/۱۰۱۲۵۶۳/fa)

Lebni JY, Togholi R, Abbas J, NeJhaddadgar N, Salahshoor MR, Mansourian M, Gilan HD, Kianipour N, Chaboksavar F, Azizi SA, Ziapour A. A study of internet addiction and its effects on mental health: A study based on Iranian University Students. J Educ Health Promot. ۲۰۲۰ Aug ۳۱;۹:۲۰۵. doi: ۱۰.۴۱۰۳/jehp.jehp_۱۴۸_۲۰. PMID: ۳۳۰۶۲۷۳۸; PMCID: PMC۷۵۳۰۴۱۶.

۱۳. صحراییان، علی، پیروزخواه، معین. (۱۴۰۲). بررسی اعتیاد به اینترنت در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در دوران همه گیری کووید-۱۹. علوم پزشکی صدا، ۱۱(۲)، ۱۱۳-۱۲۴. SID. <https://sid.ir/paper/۱۰۹۸۳۸۴/fa>